

GORENJEV

Političen in gospodarski list.

Izhaja vsako soboto zvečer. — Stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za druge države stane K 5'60. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje za petit-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat primeren popust.

Uredništvo in upravnništvo se nahaja v hiši št. 105 nasproti župne cerkve. — Upravnistvu naj se blagovoljno posiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Občinam in rodoljubom ob otvoritvi nove železnice!

Sedaj je določeno, da se bo vršila otvoritev nove železnice od Jesenic do Trsta dne 16. julija t. l. — Sobotna številka «Soče» prinaša na uvodnem mestu naslednji oklic, kateremu se tudi mi pridružimo iz vsega srca.

K otvoritvi pride prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand d'Este, navzoči bodo razni civilni in vojaški dostojanstveniki in zastopniki. Vsa ta visoka gospoda se popelje od Jesenic do Trsta.

Ves čas se bodo vozili po naših slovenskih tleh.

Zategadelj pa je tudi naša sveta dolžnost, da pokažemo odkrito, jasno in glasno, da so tla naša slovenska.

Vršili se bodo govori, vihrale bodo zastave, svečan dan izrednega pomena bo dan 16. julija t. l.

Kakšni pa naj bodo ti govori? Kakšne zastave naj plapolajo po slovenski zemlji?

Govori iz ust Slovencev morajo biti **le slovenski**. Oficijelni govori namreč. Tu je dolžnost starasinstev, dolžnost rodoljubov, da se ob tej priliki poslužijo v oficijelnem govoru le svojega domačega slovenskega jezika. Slovesno se mora mani-

festirati, da prebiva od Jesenic do Trsta slovenski rod. Kamorkoli bo gledala visoka gospoda iz vlaka, bo videla le slovensko zemljo, slovenski rod. Slovenski govori naj donijo na uho udeležencem otvoritve — to je sveta naša narodna dolžnost!

In kakšne naj bodo zastave? **Naša** zastava je slovenska — belo-modro-rdeča. **Le** ta zastava je naša, res naša. Zato pa more tudi **le ta** podpričavati naše bitje in žitje. Župani, staresine, rodoljubi! Poskrbite da bodo vihrale na dan otvoritve **slovenske** zastave po naši deželi po krajih, koder bo tekla nova železnica. Slovenske zastave naj pričajo, da tu skozinskoz bivamo mi. Slovenska zastava je **naš** znak. Zato pa naj zavihrajo te in ponosno naj plapolajo!

Pokazati moramo skozinskoz slovenski značaj zemlje, po kateri se otvarjajo novi časi našim deželam, zlasti Trstu; pokazati moramo **kdo** biva tu in **kdo** hoče ostati na tej grudi!

Ob takih prilikah se rado dogaja, da hodijo okoli birokratje ter moledujejo za **odstranitev** znakov, ki bi pričali jasno in očitno, da bivamo tu mi, Slovenci. Ne poslušajte jih, ne ozirajte se na ničeve pomsleke in prazne besede, ampak dajte duška slovenskemu čutu v polni meri. Neodpustljiv naroden greh bi storil, kdor bi se udal le v najmanjši reči.

jezilo učitelja. Pa prijel je klobuk, zaklical razredu običajne «vesele počitnice» in hotel skozi duri.

Naenkrat vstane Valentin Zmurko.

«Gospod doktor,» reče, «predno odidete, bi se prosil —»

Razred se je že odpravljal. Sele, ko reče dr. Frec: «No, kaj hočeš še?» je postal pozoren.

In dijak odgovori počasi, mirno, pa trdno:

«Hočem Vam prebrati, kaj sem si zapisal v to knjižico. Tu je zapisano, kako ste me zmerjali od sv. Mihela sem.»

Hipoma vtihne vse.

Učitelj ostrmi in stopi nazaj. Ni mogel ničesar izgovoriti.

In zopet okorni glas s tujim naglasom:

«Govedo in krava ste mi rekli 24 krat, gospod doktor. Ker imam rdeče lase,

Apeliramo na županstva, na rodoljube, naj storijo vsi svojo dolžnost ter naj upli-vajo na ljudstvo v takem smislu.

Opozarjamo na to danes, ker je še dovolj časa do otvoritve, da se napravi vse tako, da bo v čast slovenskemu imenu!

Pričakujemo, da tudi bo tako.

Slovesni dan 16. julija t. l. naj bo poleg praznika otvoritve nove toli potrebne železnice tudi velika, celoskupna, impozantna slovenska manifestacija!

Rodoljubi, na delo!

Podraženje zdravil.

Zopet se napravlja nov naskok na žepe prebivalcev Avstrije. Agrarci so prodrli s colninskimi tarifom, ki bo podražil živila, razni karteli pa dvigajo ceno petroleju, cukru in drugim stvarim.

Sedaj pa hočejo še lekarnarji zvišati ceno zdravil in sicer za celih 34 odstotkov. Zdravila so bila že prej dosti draga, ker so se že celo vrsto let dražila. Podražila se je posoda, in upeljala se je takoimenovana «dispenzacijska pristojbina» kot odškodnina za špago, papir in zamašek. Noben drug trgovec ne računa zavijalnega papirja in špaga, lekarnarji pa računajo to od vsakega zdravila bolniškim blagajnam 10 vinarjev, drugim kupcem pa 20 vinarjev. Tudi se je zvišala cena najmanjšega dela kake snovi od 2 na 5 vinarjev.

radi tega ste me štiridesetkrat zasmehovali, ker —»

«Zmurko!» zakriči učitelj. «Ali si nor?»

«Nisem nor. — Ker nisem imel novih knjig! —»

«Molči!» zavpije dr. Frec. «Drugače boš nekaj doživel!»

Bil je smrtnobled.

«Ne bom molčal. Vi, gospod doktor, ste govorili vse leto, a jaz nisem rekel ničesar. Zdaj govorim tudi jaz.»

«Vedno lepše — — Nepokorsčina!» zakriči učitelj. «Človek, jaz te ubijem!» In plavkasto rdeč skoči preden in vzdigne roko.

Pa Zmurko se ne umakne, tudi on vzdigne okorne tace:

«Če me udarite, gospod doktor, bom tudi jaz udaril. Kaj je na tem?»

«Nihče naj se ne gane z mesta!» zakriči hripavo profesor. «Pokličem gospoda ravnatelja,»

PODLISTEK.

Obračun.

Konec.

Prisel je zadnji dan leta. Zmurko je padel. Dr. Frec pride s kopo izpričeval v sobo.

Ker so se pričele počitnice, bil je dobre volje.

Zabelil je vsak list s par opazkami, predno ga je izročil dotičnemu dijaku.

Valentin Zmurko je bil zadnji po abecedi.

«No, prijateljček moj — tu je pobotnica. Ko prideš domov h kravam, jim jo lahko pokažeš. In očetu le naroči, naj govedo obdrži doma, mesto da bi ga nam semkaj pošiljal.»

Mladenič zloži mirno izpričevalo, ne da bi vanj pogledal, in ga vtakne v žep. To je

Ali sedaj hočejo kar naenkrat ogromno s cenami poskociti, in sicer — kakor smo rekli — za 34 odstotkov, in to s pomočjo vlade.

Najvišji zdravstveni svet, v katerem imajo zastopniki lekarnarjev mogočno besedo, je izdal navodilo, da se imajo pripravljati vsa zdravila z destilirano, prekuhano vodo. S tem se zviša cena pol litra vode od 2 na 25 vinarjev.

Dosedaj je vselej zdravnik določil, ali naj se kako zdravilo pripravi s studenčno ali destilirano vodo in tako bi bilo lahko tudi znanost ostalo.

Nadalje se hoče dovoliti, da smejo računati lekarnarji tudi ona zdravila, ki jih dobe iz tovarn tako, kot bi jih sami za vsak posamezen slučaj izdelali.

To oboje bo zvišalo ceno zdravil za 10 odstotkov.

Zvišalo se bo pa tudi plačilo za delo, namreč za mešanje snovi in drugo pripravljanje.

To zvišanje bo znašalo zopet 20 odstotkov.

Nadalje se bo tudi cena posode in snovi podražila za 3 odstotke.

Bolniške blagajne v Avstriji izdajo na leto 6 milijonov kron za zdravila. Sedaj bodo morale plačevati na leto 2 milijona kron več. Ker imajo te blagajne letnega prebitka le nekaj čez 2 milijona kron, bo izgubil ta skoro ves v žepih 1500 avstrijskih lekarnarjev.

Bolniške blagajne pa obsegajo le deset odstotkov prebivalstva, in ker tudi drugi ljudje morajo kupovati zdravila, bo moralo vse prebivalstvo plačevati najmanj letnih 12 do 14 milijonov kron več.

Ta naredba ima stopiti v veljavo 1. julija letošnjega leta. Pripravlja se čisto skrivaj, ni se vprašalo za svet ne bolniških blagajen, ne zastopnikov drugih kupcev zdravil. Vendar pa je zveza bolniških blagajen to izvedela in dva njena zastopnika sta se šla na ministrstvo zoper to priložiti in zahtevala, naj do novega leta ostane pri starem, in predno se nova naredba izda, naj stopi najvišji zdravstveni svet v dogovor z vodstvi bolniških blagajen in drugimi zastopniki konsumentov zdravil.

Tudi mi se pridružujemo temu protestu in prosimo slavno vlado, naj ne pusti takega odiranja od strani lekarnarjev, ki delajo že tako dosti velike dobičke.

Če se podraže zdravila, se bo ljudstvo vedno bolj zatekalo k zakotnim mazačem in konjedirkam, kar bi bilo pa zelo obžalovati.

Pa z jednim skokom je bil rdečelasi pri vratih, zasukal ključ in ga vtaknil v žep.

Kot okameneli sede drugi učenci. Niso mogli umeti, kaj se godi. Sami prestrašeni pogledi pri vseh.

Učitelj se obrne. Počasi gre h katedru in se tam obrne proti učencem. Žile so mu bile napete, ustnice so skoro izgubile, tako jih je stiskal skupaj.

«To je — — punt,» reče s suhim, skoro tihim glasom. «Kako pa je prišel ključ v ključavnico?»

Samo on je stal, in spredaj, v klopi pri vratih Valentin Zmurko.

Ta odgovori: «Včeraj ste nas zaprli, gospod doktor. Vi sami ste vtaknili ključ notri.»

«Precej se mora odpreti.»

«Odprl bom, samo to moram povedati. Vi, gospod doktor, ste me imenovali živino, ker sem slabše glave kot drugi. Bil sem pa zelo marljiv. Vrgli ste mi zvezek, kakor bi bil pes. A jaz sem ravno tako malo pes kakor Vi. Mislite, da smete tako

Kako je mogoče povzdigniti tujski promet v kakem kraju?

(Priobčuje »Deželna zveza za povzdigo tujskega prometa.«) Konec.

Končno objavimo tudi pravila, katera je dala deželna zveza pri vladi pregledati, in jih hoče za vsako društvo dati potrditi.

Pravila

„Društva za privablitev tujcev za — — — — — in okolico.“

I. Ime in sedež društva.

§ 1. Društvo se imenuje: «Društvo za privablitev tujcev za — — — — — in okolico» ter ima svoj sedež v — — — — —.

II. Namen društva.

§ 2. Namen društva je, da pospešuje in ukrene, kar je v prid prometa tujcev v okolici društvenega sedeža.

§ 3. Svoj namen dosega društvo s tem:

- a) da skrbi za olepšavo in udobnost kraja z napravo potov, nasadov in razgledišč;
- b) da zaznamuje pota in steze ter jih opremi z napisi;
- c) da gradi ali pospešuje letoviske naprave ali stavbe in kopališča;
- d) da gospodarski ureja in oskrbuje take naprave;
- d) da razkriva in dela pristopne naravne, umetniške in zgodovinske znamenitosti kraja sploh;
- e) da deluje v povzdigo in ugled svojega kraja;
- f) ter skrbi za primerno reklamo.

§ 4. Da probuja smisel in razum za pomen tujskega prometa, prireja društvo shode in predavanja ter izdaja primerne publikacije.

§ 5. V svrhu pridobivanja denarnih sredstev pobira društvo članarino, podpore, prireja veselice in koncerte.

III. Društveniki.

§ 6. Društveniki so:

- a) častni člani,
- b) ustanovniki,
- c) redni člani,
- e) podporniki.

Častne člane imenuje občni zbor društva. Ustanovnike in redne člane sprejema odbor; odboru ni treba povedati, zakaj je koga odklonil. Nesprejeta oseba se sme prizvati na občni zbor. Člana, ki

delati, ker Vam učenec ne sme odgovarjati.

Vi, gospod doktor, ste se mi rogali, ker imam rdeče lase. Tudi otroci v naši vasi so tako delali, a učitelj v vasi jim je rekel, da tako delajo pobalini. Zasmehovali ste me, ker imam slabo suknjo in le stare knjige, ki so cenejše, in zelo revnega očeta.

Moj oče varčuje denar zame vsaki dan. Kajti učitelj v vasi mu je rekel, naj se mnovega naučim, ker tako postanem dober človek.

Vi, gospod doktor, ste se mnogo učili, pa niste dobri.

Vi zasmehujete reveže in tudi njihove stariše. Pa jaz ne pustim zasmehovati svojega očeta. Vi ste zelo hudoben človek.

To Vam pravim pred vsemi učenci. Ker tudi Vi ste mene sramotili pred vsemi in prisilili Fersterja, da me je imenoval govedo, ki spada v hlev.

In očetu bom rekel, da se ne postane dober po mnogem učenju.

bi ravnal zoper čast in namene društva, izključi odbor.

Ustanovnik plača enkrat za vselej 60 K. Redni član plača po 5 K na leto.

Ustanovnik ali redni član more biti le, kdor ima v okolišu društvenega delokroga svoje stalno bivališče.

Podporniki so oni, ki plačujejo najmanj po 2 K na leto.

IV. Pravice in dolžnosti društvenikov.

§ 7. Častni člani, ustanovniki in redni člani, kateri poslednji so že vplačali članarino, imajo pravico, udeleževati se občnih zborov s pravico predlaganja in glasovanja ter se dati voliti v odbor. Podporni člani se smejo udeleževati občnih zborov le s posvetovalnim glasom.

V. Vodstvo društva.

A) Odbor.

§ 8. Odbor opravlja društvene posle, oskrbuje društveno imetje, izvršuje vse sklepe občnega zbora, sklicuje občne zборе in shode, prireja in ravna izlete, koncerte in veselice, sestavlja letne račune in proračune, sprejema in izključuje člane, ustanavlja in nadzira odseke.

§ 9. Vsak spis, ki nalaga društvenikom ali odboru dolžnosti, morata podpisati načelnik in tajnik ali njiju namestnika, račune pa tudi blagajnik.

§ 10. Odbor je sklepčen, ako je načelnik naznanil vsem odbornikom sejo, in ako sta poleg načelnika in njegovega namestnika in tajnika navzoča še dva odbornika.

§ 11. Odbor sklepa z nadpolovično večino navzočih odbornikov; le, kadar odreka sprejem v društvo ali izključuje iz njega, sklepa z večino dveh tretjin.

§ 12. Odbor je sestavljen iz:

- a) načelnika,
- b) njegovega namestnika,
- c) tajnika,
- d) blagajnika in
- d) treh odbornikov.

Voli ga občni zbor za dobo 3 let. Izvoljeni so tisti, ki dobe večino glasov. Ob enolikoglasju odločuje žreb. Občni zbor voli tudi 2 nadomestna odbornika, ki vstopita v odbor, ako odstopi kak odbornik, in 2 preglednika računov.

B) Načelnik.

§ 13. Načelnik ali njegov namestnik nadzira vso upravo, zastopa društvo proti oblastvom in občinstvu, sklicuje zborove seje, vodi društvene zборе in obravnava ter skrbi za izvršitev zborovih in odborovih sklepov.

In vrnil se ne bom več, ampak ostal bom doma, ker v hlevu je boljše kot v Vašem razredu.

Ravno to mislijo tudi drugi, pa imajo strah pred Vami in ne povedo.

Vprašali ste, če se ne sramujem.

Gospod doktor, kdo naj se sramuje — Vi ali jaz?»

Sedaj prvokrat je postal mirni, trdovratni glas nekoliko razburjen. «Vi ali jaz?» vpraša še enkrat.

In «mojster neroda» je stal v klopi širok in obilen ter v razburjenosti iztegnil kazalec proti učitelju.

Potem se je globoko oddahnil. Vse se je slišalo, kot bi se bil tega naučil od besede do besede. V dneh in nočeh mnogih mesecev se mu je gotovo to valilo po glavi, predno je dobilo to obliko.

Dr. Frec je stopil k oknu, kakor bi nič ne poslušal. S svojimi opiljenimi nohtmi je bobnal po šipi.

Pa njegova visoka postava je trepetala.

Ob enolikoglasju odločuje načelnikov glas.

VI. Društveni zbori.

- § 14. Redni občni zbor je vsako leto poleti. Redni občni zbor s sporedom je teden dni preje objaviti po krajevnem običaju. Zbor je sklepčen brez ozira na število navzočih članov.
- § 15. Občnemu zboru so pridržane pravice:
- a) presojati odborova poročila o društvenem delovanju;
 - b) presojati letne račune, o katerih poročata preglednika, in odobravati poročila;
 - c) voliti odbor in preglednika računov po določilu § 12.;
 - d) imenovati častne člane;
 - e) prenamejati pravila;
 - f) razsojati o prizivih zaradi nesprejema med člane ali zaradi izključbe iz društva (§ 6.);
 - g) sklepati o prenosni družba ali njega spojitvi z drugim društvom (§§ 23. in 24.).
- Občni zbor sklepa o vseh predlogih z absolutno večino glasov, izvzemši sklepe, omenjene v §§ 19. in 25.
- § 16. Izreden občni zbor mora sklicati odbor, če ga zahteva vsaj deset društvenikov, ki so že leto dni člani. Sklicati ga je tako, kakor rednega. Izredni občni zbor ima taiste pravice, katere ima redni.

VII. Prememba pravil.

- § 17. Prememba pravil sme predlagati vsak član, a predlog mora predložiti odboru pisмено in z razlogi podprtega vsaj teden dni pred občnim zborom.
- § 18. Da je sklep o spremembi pravil veljaven, treba je v čine treh četrtin na občnem zboru navzočih članov ne glede na število teh.

VIII. Razsodišče.

- § 19. Društvene spore razsoja in poravnava razsodišče, sestavljeno iz društvenikov. Sporni stranki si izvolita vsaka po enega razsodnika. Razsodnika pa izvolita tretjega za načelnika; ako se ta ne zedinita, odločuje žreb.

IV. O razdružitvi, prenosni in spojitvi društva z drugim društvom.

- § 20. Društvo se razdruži, ako to sklene občni zbor z dvetretjinsko večino vseh rednih članov.
- § 21. Kadar preneha društvo, prevzame občina društvenega sedetza premoženje, ako se na občnem zboru glede tega ni odločilo kaj drugega. Občina hrani in oskrbuje prevzeto premoženje, dokler

Vedel je, da mu po tem prizoru ne bo več ostati na tej šoli, da si more sicer z neizprosno strogostjo pridobiti nekaj vnarni respekt, da je pa notranji prejel danes smrtni udarec.

Ničesar ni mogel storiti; bil je brez moči. Le eno mu je kazalo: ostati kolikor mogoče miren in resen, da se še bolj ne osmeši.

Valentin Zmurko pa pospravi počasi svoje knjige.

«Da ste mi zdravi!» reče s svojim navadnim ravnodušnim smehljajem obrnjen proti razredu. «Če pride kateri izmed vas v Podlice, me bo veselilo.»

In mirno vzame ključ iz žepa, odklene in odide počasi in neokretno v svoji premajhni slabi suknjici skozi vrata.

Njegovi mirni kmečki koraki so se slišali ne le po mostovžu, ampak tudi še po kamenitih stopnjicah, ki so vodile iz gimnazije ven na prosto.

se ne ustanovi novo društvo z istim namenom. Ako se v 10. letih tako društvo ne osnuje, pripade imovina občini v lasti.

§ 22. Društvo se more tudi preosnovati v drugo z enakim namenom; v tem primeru pripade vsa imovina novemu društvu.

§ 23. Isto velja, ako bi se društvo spojilo s kakim drugim društvom, ki mu je isti namen.

§ 24. O prenosni družba (§ 22.) ali o spojitvi z drugim društvom (§ 23) sme sklepati le redni občni zbor ali v ta namen sklicani izredni občni zbor. Navzočih pa mora biti polovica društvenikov, ki so že najmanj leto dni člani. Za veljavnost sklepa je treba večine treh četrtin navzočih članov.

§ 25. Ustanovni občni zbor skliče predsednik pripravljalnega odbora gospod — —, ki sprejema tudi člane.

Dopisi.

Iz Stare Loke. Naš kapelan Florjančič vedno bolj rogovili na prižnici. Ljudstvo hujska in razbija po prižnici, da se trese vse, posebno se zgraza nad tistimi ljudmi, ki ne trobijo v tisti rog, kakor nekateri pijanci. Poštenih in dobrih ljudi nima več veliko pod komando. Kmetske ženske, ki hodijo ob nedeljah iz cerkve domov, se pogovarjajo, da bi se ta sitni kaplan že spravil proč. Drugega ne zna pridigovat kakor otevatvati in zmerjati ljudi. Vsi starološki farani so ga siti že do grla. Vprašamo, ali je cerkev zidana za take zglede, da vedno hujskate na prižnici? O vas se ne čuje drugzega, kakor da starološki farani nismo nič vredni ljudje, da smo sami liberalci in da ne hodimo v cerkev. Mislite mar, da bomo hodili poslušati v cerkev vaše zabavljanje. O, kaj še! Tistega pa pri nas že ne bo. Sedaj nimate v cerkvi pri pridigi nikogar več, kakor kako stari tercijsko. Mi Starolochani povemo kapelanu Florjančiču, da ne bomo hodili v cerkev, kolikor časa bo on v Stari Loku. Ne maramo poslušati samo zabavljanje čez poštene ljudi. Ne bomo poslušali tu take stvari. Naprej in naprej vpijete: Ogibajte se liberalcev, ogibajte se grdih časopisov, to so napredni listi. Priporočate pa, naj beremo «Slovenca» in «Smrdoljuba», te farske cunje. Mi teh lažnivih popovskih listov ne bomo brali, temveč mi čitamo «Gorenjca» in «Slovenski Narod», magari če se v cerkvi postavite na glavo. Fej vašemu hujskanju in vsej vaši gardi. Naučite se bolje svojih pridig, bo mnogo koristnejše za vas. Vi ste slab govornik na leci, ali ni to resnica, ker ne znate drugega, kakor psovati in zmerjati na leci. G. kapelan, svetujemo vam, da malo bolj pazite na vašo mladeniško Marijino družbo, da ne bodo nje člani po vseh gostilnah uganjali surovosti, da bodo redkeje hodili pod okna in lazili po lestvicah. Kmečka dekleta se vedno pritožujejo nad temi devičarji. Kaj vendar mislite, g. kapelan, da prav nič ne posvarite devičarjev, le nad drugimi ljudmi, ki so dobri in pošteni, se znosite. — Prednikom Marijine družbe je izbran Tončenkov Francej, dobro poznat po vsej okolici. To brumno dušo poznajo vsi ljudje, tega devičarja poznajo vsa dekleta, ker je tako prijazen in ljubezniv. To je pravi srček! Za vsako dekle leta ponoči in podnevi. Ob nedeljah pa hodi ta Tončenkov Francej, voditelj Marijine družbe, za dekleta, ki grdo iz cerkve, kakor lisca za zajcem. Vodi jih po cestah in skrivnih potih... Vidi se, da je ta Francej le vodja žensk, ne pa Marijine družbe. Dekleta, obnašajte se proti temu devičarju tako, kakor je to storilo neko brhko kmetsko dekle iz sosednje vasi, katero je nagovoril Tončenkov Francej na cesti. Oštele ga je z besedami: Poheri se proč, hinavec katoliški, ti si farizej, ki nosiš

svojo vero na svetinji, da te vsi ljudje vidijo. Devičarju se je obesila glava k tiom in popihal jo je kakor kak potuhnjen pes naprej po cesti. Prav lepo je bilo gledati na Telovo to Marijino družbo z njenim prednikom Tončenkom in drugimi kimavci. Gospod kapelan, ako ne bode te posvarili svojo Marijino družbo, zlasti pa njenega prednika, povemo se kaj. Na svidenje! Več staroloških faranov.

Z Bleda. Pomlad je pršla in žnjo tuji. Mnogo jih je ze tu, a mnogo jih bo še pršlo, ko bo odprta nova železnica. Kar se gotovo zgodi 16. julija. Naš kolodvor stoji na najlepšem kraju v Zaki, odkoder se vidi po celem jezeru. Danes stoji okoli kolodvora ob cesti še malo hiš, a sčasoma bo tu vse zazidano in odprlo se bo novo predmestje našega letovišča. Tikoma ob kolodvoru je sezidal znani naprednjak in naš župan g. Jakob Peternel velik hotel «Triglav» katederega odpre v nedeljo, dne 1. julija. Ta hotel ima veliko verando z razgledom na jezero, v pritličju velike gostilniške sobe v prvem in drugem nadstropju pa 22 sob za prenočevanje tujcev. Po vseh prostorih je napeljana acetilna luč in vodovod. Sploh ustreza hotel vsem modernim zahtevam. Kakor pa je hotel moderno zgrajen in urejen, vendar bo vsak gost dobro došel, bodisi domacin ali tujec, gospod ali kmet. Vsakemu bo postregel po svoji najboljši moči, kakor je to storil v svoji stari gostilni. Saj je Peternel znan po svoji postrežljivosti daleč naokrog in upamo, da se bodo njegovi stari znanci in gosti tako začeli shajati v novem hotelu, kakor so hodili radi k njemu prejšnje čase. Razume se, da se bo odprtje hotela vršilo kar najslovesneje. Godba je naročena iz Ljubljane, cel pevski mešan zbor se napoveduje, sam gospod gostilničar bo pa skrbel za najboljšo jed in pristno pijačo, tako da bo vsak obiskovalec lahko zadovoljen z duševnim in telesnim užitkom.

Novice iz medvodske in sorške okolice.

— Kapelan Brajc — popravlja. Uredništvu «Gorenjca» v Kranju! Sklicujoč se na § 19 tiskovnega zakona z dne 17. dec. 1862, drž. zak. 6 ex 1863 zahteva podpisani župni urad v Sori z ozirom na dnevno vest objavljeno pod naslovom «Novice iz medvodske in sorške okolice» v 23. številki Vašega lista z dne 9. junija 1906, da sprejmete v zakonitem roku na istem mestu in z istimi črkami nastopni uradni popravek: 1.) Ni res, da župni urad in njegov upravitelj v Sori uradno lažeta; res pa je, da župni urad in njegov upravitelj v Sori uradno govorita resnico. 2.) Ni res, da je popravek, ki ga je Brajce poslal v zadnjega «Gorenjca» od konca do kraja zlagan; res pa je, da je od konca do kraja resničen. 3.) Ni res, da je resnica, da so v cerkvi na Osolniku namakali jagode za žganje; res pa je, da jih niso namakali. Sora dne 13. junija 1906 Za župni urad Sora: Jos. Brajce, župni upravitelj.

Novice iz selške doline.

— Občinske volitve v Selcih so bile 15. t. m. Prišlo je prav malo volivcev, večinoma sami klerikalci. Pustili smo jih lepo same. Naj se kmetje najedó teh ljudi, potem jih bodo siti za vedno. Nekaj navzočih volilcev sploh ni hotelo voliti, ampak so raje kegljali in nekoliko obrali katoliške može, ki so med volitvijo prihajali na kegljišče. Eden si je pa privoščil «špas» in volil tri duhovnike, dva mežnarja in dva klerikalna učitelja. Ta mlačnost kaže dovolj, da je ljudstvo že precej sito klerikalnih osrečevalcev.

— Med novoizvoljenimi odborniki ni skoro nobenega starejšega, iz-

kušenega moža, ampak so po večini sami tercijali in Rožnikovi petofizniki. Občinski odbor bo zopet Rožnik sam. In potem piše «Domoljub», da ni duhovske komande! O, je! Kdor je še ni videl, naj jo pride gledat v Selca, pa menda tudi drugod niso brez nje.

— Z u p a n o m, pravijo, da bo izvoljen g. Franc Šmid iz Selca. To je tudi naprednim občanom všeč, ker je prijazen in delaven človek, nepristransk in z v z i v a zaupanje pri obeh strankah.

— «D o m o l j u b» se zadnji čas zopet zanima za selske razmere. Tudi v zadnji številki prinaša neko čudno zverženo in seveda laži polno poročilo o veselici bralnega društva v Dražgošah.

— Najprej hvali veselico bralnega društva v Zeleznikih in povdarja obilno udeležbo Selčanov. Tudi mi smo se pohvalno izrekli o tej veselici, ker je bila igra res dobro uprizorjena. Sicer bi pa tudi v slučaju, ko bi kaj ne bilo dobro, ne hoteli tega javno razglasiti, ker vemo, kako lahko se kaj ponesreči, in bi bilo od nas, kot prijazno sprejetih gostov, to nesramno. Tako obilne udeležbe Selčanov pa mi nismo videli, pač pa mnogo večjo od strani Dražgošanov. Dopisnik je videl seveda samo učitelja g. Štupica, o katerem pravi, da se je smukal okoli Zeleznikarjev, da bi jih vjel v svoje mreže. Gotovo si želi g. Štupica kar največ somišljenikov, vendar moramo pibiti, da se je podal samo dvakrat k mizi, kjer je sedelo železnisko bralno društvo.

— O bralnem društvu v Dražgošah pravi dopisnik, da ima za glasilo «Slovenski Narod». To ni res, ker v tem društvu se ne čita noben dnevnik. Naše geslo je: «da se resnica prav spozna, treba je čuti oba zvana», in pa: «berite vse in presodite s svojim umom». Da ni bilo na veselici nobenega govora razen Klopčičevega, je neresnica, ker je ravno g. Klopčič naslovil svojo napitnico na govor dražgoškega govornika. G. Klopčič tudi ni imenoval kot one, ki so v prvi vrsti poklicani, širiti izobrazbo, le duhovnike, ampak duhovnike in učitelje. Da bi se bil Štupici radi tega povetil nos, ne more biti resnično, ker njemu je dobrodošla prava izobrazba, naj jo širi kdorkoli, le žal, da jo duhovniki večinoma zavirajo, ali pa pitajo ljudi z dušnim žaganjem in strupom laži. Glede vspehove veselice naj omenimo, da je bil na vabilih napisan spored, torej je vsakdo vedel, kaj bo. Kogar je veselilo priti, smo ga sprejeli z veseljem, silili nismo nikogar. Sicer pa naši fantje sedaj nimajo mnogo časa za učenje in je vsa veselica imela značaj zabavnega večera. Tudi petje dražgoškega zbora presoja dopisnik. O tem mu ne gre sodba, ker je ni zmožen. Nazadnje omenja, da je bila razen petja glavna točka sporeda «vino». No, pri zabavnih večerih se sploh pije, a čez mero se nihče ni napil izmed naših ljudi. Naj bi bil dopisnik o pijači rajše tiho, ker sedaj mu moramo povedati, da je tudi pri veselici bralnega društva v Zeleznikih eden izmed «obilnih» Selčanov, namreč g. kapelan Bajec med predstavo ves čas v veži praznil kozarce, četudi na priznici vedno razsaja zoper pijačo. Ves dopis ima značaj, kakor bi prišel iz krogov bralnega društva v Zeleznikih. To je sicer težko verjeti, ker je bilo videti, da so bili železniški gostje zadovoljni, četudi jim nismo mogli nuditi kaj posebnega. Mi se nismo nikomur ponujali, pač pa bi bili radi imeli, ko bi med obema društvoma vladala prijaznost in bi se vzajemno podpirali. Zato bi bilo želeto, da bralno društvo v Zeleznikih javno pove, če je s tem dopisom kaj v zvezi. Potem govorimo dalje. Mi smo se obnašali vsikdar in proti vsakomur lojalno in pošteno in to želimo tudi od drugih.

— S t r e l a u b i l a k r a v o. V pondeljek, 18. t. m. so se prignali hudourni oblaki čez Jelovico in prinesli hudo pluh. Živina vasi Jamnik nad Kropo se je vračala ravno po gori z Jelovice. Strela je svigala za strelo. Tu udari v kravo, ki je tekla prva pred čredo in jo pobije na tla. Bila je še

nekoliko živa, vendar so jo zaklali. Mi mislimo, da bi jo bilo bolje, izkusati oživetiti. Bila je lepa žival in last Klobovsa na Jamniku.

Tržiške novice.

— Slovensko bralno društvo v Tržiču je izvolilo na svojem izrednem obnem zboru vtorek dne 19. t. m. namesto odstopivših odbornikov gospoda Rika Mallyja predsednikom, odbornikom pa gospoda A. Roossa in Frana Cizla.

— Izreden užitek. Učiteljstvo tržiškega sodnega okraja je priredilo pretečeno soboto koncert na korist učiteljskemu konviktu v Ljubljani, ki je vseskozi krasno uspel. Za koncert je prepustila z ozirom na blagi namen tukajšnja predilnica svojo jedilno dvorano, ki jo je še pred osmo uro skoro do zadnjega kota napolnilo najodličnejše tržiško prebivalstvo. Veselje je bilo gledati občinstvo, s kako napeto pozornostjo je sledilo izvajanju posameznih točk, in burni aplavzi so pričali, da občinstvo prizna trud, s katerim so koncertantje dosegli to dovršenost prednašanja. Stroga kritika bi ne bila na mestu in malenkostne nedostatke navajati bi bilo odveč. pridružujemo se marveč splošni sodbi poslušalcev: celotni utis koncerta je bil naravnost očarujoč. Koncert, ki je obstajal večinoma iz pevskih točk, se je pričel tožno ob osmih. Za uvod ste zaigrali na klavirju gospici Paternoster in Štebi težko, a krasno Lisztovo skladbo «Rhapsodie hongroise». Igra je bila vseskozi dovršena in se mora priznati zlasti spretnost gospice Paternoster. S kakšno gibčnostjo so švigali ti mali prstki po tipkah! Sploh pa se mora izreči gospici Paternoster vse priznanje; saj je sodelovala razen pri dveh pri vseh točkah sporeda. Uvodu so sledili trije ljubki Adamičevi mešani zbori («Da sem jaz ptičica», «Lipa» in «Fantu»), ki so se peli isto tako krasno. Nato je nastopil z dvema pesmicama gosp. K. Mahkota. Pel je «Rozi» in «Arijo kneza Evg. Onjegina», spremljala na klavirju ga pa je gospica Paternoster. Gospoda Mahkota hvaliti bi bilo popolnoma odveč, saj je njegov polni močni glas povsod že dobro znan, in da zna z občutkom peti, je samoobsebi umevno. To pot pa je prekosil samega sebe; tako dovršeno ne poje noben diletant in le škoda je, da se g. Mahkota ni posvetil petju. In zopet je zapel mešan zbor «Lovsko pesem». Mozartova «Uvertira Titus» pa se nam je zdela slabo izbrana, kajti kljub izborni igri na gosli, g. Jezeršek ni mogel doseči uspeha, ki bi ga mogel zahtevati. Poznamo g. Jezerška kot izvrstnega vijolinista in čudno se nam zdi, da si je izbral ravno to skladbo, kjer igrajo gosli tako nehvaležno vlogo. Seveda je glasba krasna in g. Jezeršek jo je tudi prav dobro igral, ali ume jo pač samo glasbenik — za lajke ni. Največjo in zaslužno pohvalo pa sta želi naslednji pesmici: «Planinarica», šestoroglasen mešan zbor, in moški četverospoy «Cerkvica». Krasni sopran in alt sta prišla šele pri «Planinarici» polno do voljave; ljubko in krasno prednašanje pa je občinstvo očaralo tako, da se je pesmica morala ponavljati. In še se ni polegel vihar aplavza, že je nastopil kvartet, ki je pel težko Kreutzerjevo «Cerkvico» tako precizno, da je moral dodati še eno pesem. Spored je zaključil večno lepi veličastni Nedvedov osmeroglasni mešani zbor «Nazaj v planinski raj!» S tem je bil spored izcerpan in občinstvo se je razšlo, obžaluje, da koncert ni dalje trajal. Učiteljstvu pa, ki je doseglo lep moraličen in materijalen uspeh, najiskrenejše čestitamo in je prosimo, da nam preskrbi v kratkem zopet tak užitek, kakor je bil ta. Obenem pa svetujemo učiteljem, naj uvažujejo bolj geslo «Svoji k svojim». Za sedaj molčimo, prihodnjice pa se obregnemo tudi ob dogodke, ki se vrše p o koncertu.

Narodna in gospodinska sola v Št. Jakobu v Rožu na Koroškem!

Že je minulo poldrugo leto, odkar smo prvokrat stopili pred slov. občinstvo s prošnjo: Rojaki, Slovenci! Pomagajte nam sezidati «Narodno in gospodinsko šolo», da se z iste pomočjo rešimo narodnega pogina.

Mnogo rodoljubov se je odzvalo naši prošnji in nad 15.000 kron je v tem primeroma kratkem času došlo podpore za name-ravano šolo. Obenem so se pa tudi pojavile tolike in takšne zapreke, da smo večkrat že ohupavali nad uspehom ter smo sami že začeli verjeti nasprotnikom, ki so v enomer zatrjevali: «Narodno šole v Št. Jakobu nikoli ne bodo in zbrani denar bodo morali darovalcem vrniti.»

A hvala Bogu in rodoljubnim rojakom: obrnilo se je na boljše tako, da nam je danes mogoče sporočati veselo vest: **Narodna in gospodinska šola v Št. Jakobu je zagotovljena!** Poskrbljeno je za večino stavbenih stroškov in zasigurana je tudi večina stroškov za vzdrževanje šole!

Ker pa niso pokriti še vsi stroški — kaže se še primanjkljaj za približno 25.000 K — se danes oglašamo s ponovljeno prošnjo: Rojaki! Pomagajte nam zložiti in pokriti še ta primanjkljaj!

Verjemite nam: nikakor Vas bi ne nadlegovali, da nas ne bi silila najhujša sila. — Iz povsem verjetnega vira se je raznesla novica, da bodo v Področici (pol ure od Št. Jakoba) zidali štirirazredno nemško šolo. Ako se ta vest uresniči, in pri naših razmerah o tem ni dvoma, potem nam je bodoča narodna šola za narodni obstoj ravno tako potrebna, kakor je življenju potreben zrak in ribam voda.

Zato, rojaki, ne prezrite našega klika na pomoč in ne zamerite nam, če zgornji prošnji dodanu še drugo: Pomagajte nam hitro, ker vsaka zakasnitev nam utegne biti usodepolna in nenadomestna.

Matej Ražun
župnik.

Fr. Majer
nač. šol. sveta.

Fr. Kobentar
župan.

Darove sprejema: Matej Ražun, župnik; pošta Št. Jakob v Rožu, Koroško.

Tedenski politični pregled.

Državni zbor je ta teden dalje razpravljaj o obrtnem redu. Kaže se, da bodo sprejeti vsi predlogi, ki jih je stavil stalni obrtni odsek. Zastopniki obrtnikov z vsemi določbami novega obrtnega reda niso in ne bodo zadovoljni, vendar bo pomenila zmaga reforme obrtnega reda na vsak način lep napredek obrtnega stanu.

Hrvatski jezik na poslaništvih. Z Dunaja javljajo od kompetentne strani, da je resolucija delegata Saghyja, ki jo je stavil v ogrsko-hrvatski delegaciji, tudi zahtevala, da se bodo na vseh večjih poslaništvih in konzulatih, zlasti v Berlinu, na Balkanu in v Ameriki nameščali uradniki, večji hrvatskemu jeziku, ker se nahaja tamkaj mnogo Hrvatov, ki so prisiljeni iskati zaščite pri zastopnikih drugih držav, ker jih avstro-ogrski zastopniki ne umejo.

Naknadne volitve v hrvaški sabor se vrše dne 28. t. m. Hrvatska opozicijska stranka kandidira v okrajih: Belovar — dr. M. Rojca, Koprivnica — dr. J. Banjavčiča, v Glini — Frana Supila, v Valpovem — dr. J. Lorkovića; priporoča za kandidate izven

strank; v Varaždinu — dr. Frana Vrbanica, v Sv. Ivanu Žabnem — dr. Leva Mazzuro.

Proračunski odsek je sklenil z večino glasov, povabiti bivše ministre Körberja, Calla in Böhm-Bawerka, da jih zasliši v zadevi stavb v tržaški luki. Körber je v privatnem pismu izjavil, da je pripravljen, odzvati se takemu vabilu.

Rusija. Po poročilih iz Rusije je položaj v državi skrajno kritičen. Iz mnogih mest prihajajo vesti o vojskih uporih v velikem obsegu. Posebno resni so dogodki v Kronštatu, o katerih se brzojavlja iz Peterburga: V Kronštatu se močno strelja. Mornarji se zbirajo po ulicah in prirejajo shode. V mesto se ne pušča nikogar. Vzroki upora niso znani. V Oranienbaumu se je slišalo, da so grmeli v Kronštatu topovi. Mnogo ljudi zapušča Kronštad. Razburjenost med mornarji, delavci in četami iz trdnjave narašča. Pričakuje se, da se ponove nemiri kakor v oktobru. V Kronštad so poslali mnogo čet iz Krasnega sela, iz Moskve in iz drugih mest. Iz Peterburga se poroča o vzroku punta sledeče: Neki mornar ni pozdravil kazakega častnika; zaradi tega so ga kazaki pretepli z nagakami. Na bojnih ladjah «Rosija» in «Gromobj» je nastala vsled tega velika razburjenost. Mornarji so izjavili, da bodo bombardirali mesto, ako se ne odstrani kazakov. — V Moskvi je bila pri donskih kazakov hišna preiskava, ne da bi se vedelo zakaj. Kazaki so priredili na to shod, kjer so soglasno sklenili, da ne bodo vrsili službe, ako bi se jih hotelo rabiti za potlačanje nemirov. — Iz Odese se javlja: General Kaulbars je dobil obvestilo, da so vojaki v raznih posadkah sklenili, da ne bodo izvrševali policijske službe v slučaju agrarnih ali drugih nemirov, zlasti da ne bodo streljali na puntarje. Misli se, da bode vojni minister mobiliziral 700.000 kazakov. — Namestnik iz Kavkaza naznanja vladi, da je položaj tam skrajno nevaren in zahteva, naj se mu pošlje novih čet, ker z vojaštvom, ki je na razpolaganje, ni kos eventualnemu uporu. Vojno ministrstvo pravi, da ne more poslati niti ene brigade na Kavkaz.

Novičar.

Vabilo na naročbo. S prihodnjo številko končamo prvo polletje letošnjega leta. Ob tej priliki se obračamo do vseh onih, katerim koncem tega meseca poteče naročnina, da o pravem času vposljejo taisto, da se jim redno pošiljanje lista ne pretrga. Obenem pa prosimo za razširjenje lista in pridobivanje novih naročnikov.

Nadučiteljem v Trziču je imenovan g. Ferdinand Kalinger, okrajni šolski nadzornik za kranjski in radovljiški okraj.

Častnim občanom trga Železniki sta bila vsled soglasnega sklepa tamošnjega občinskega odbora v seji z dne 18. t. m. imenovana gospod Alfonz Pirc, c. kr. okrajni glavar v Kranju, in gospod Albert Levičnik, c. kr. predsednik deželnega sodišča v Ljubljani, radi njiju zaslug za občino Železniki.

Imenovan je nadkomisarjem g. Franc Schitnik, okrajni komisar v Radovljici.

Osebnost. Tukajšnji davčni praktikant g. Ivan Schwarz je imenovan začasnim davčnim pristavom.

V sinočni seji odseka za volilno reformo se je z nezatno večino, namreč s 26 proti 21 glasovom sprejel nemški kompromisni predlog, ki vsebuje novo razdelitev volilnih okrajev na Štajarskem z 28 mandati, od teh 6 slovenskih, kakor določa Hohenlohejev načrt. Vsi slovenski predlogi so ostali v manjšini. Slovenski poslanci v tem odseku so napovedali takoj po glasovanju, da se bodo revansirali pri razpravi o Kranjski. Dr. Šušteršič se je izjavil, da pomeni odklonitev predloga Plojevega za 7. slovenski mandat resno nevarnost za volilno reformo. Jugoslovanska zveza, katere stranka se je doslej prištevala k najvnetejšim zagovornicam volilne reforme, bode morala svoje stališče o volilni reformi pregledati. Po njegovem mnenju zna priti do jako resnih sklepov. O kakem nemškem mandatu na Kranjskem ne more biti govora ker ni opravičen. Za Plojev predlog so glasovali poslanci: Abrahamowicz, Bobrzynski, Byk, Choc, Ciper, Glasbinski, Hruby, Ivčević, Kozlowski, Kramar, Parish, Pastor, Plantan, Ploj, Starzynski, Šušteršič, Wassilko, Widmann, Zazvorka in Začek; proti pa poslanci: Adler, Bärnreither, Bartoli, Chinri, Demel, Fink, Gessmann, Grabmayer, Groß, Hagenhofer, Herold (Zatec), Hoffmann-Wellenhof, Kaiser, Kienmann, Lecher, Lemisch, Löcker, Malik, Pergelt, Pommer, Schlegel, Stein, Steiner, Stürgkh, Tollinger, Wastian; odsoten je bil poslanec Oncul. — Poslanec Plantan je poveljeval solidarnost Slovanov vseh pokrajin s štajerskimi Slovenci. Toplo je zagovarjal 7. slovenski mandat na Štajarskem, kakor tudi ustanovitev drugega slovenskega mandata na Koroskem in se odločno izrekel zoper to, da je za razdelitev volilnih okrajev potrebna dvetretjinska večina.

Občinske volitve v Lescah. Prve dni meseca julija se vrše — kakor že omenjeno — občinske volitve v Lescah. Občina je sedaj v naprednih rokah pod spretnim vodstvom vrlega župana Ivana Žarka. Občani ga imajo radi in ga spoštujejo zlasti radi njegove postrežljivosti in uljudnosti. Najhujši njegov nasprotnik je Franc Brenc, po domače Grom iz Hraš. Ta človek brenci okrog po vaseh in se peha za pooblastiti noč in dan. Sam pravi, da «mora ubiti» glavo narodno-napredne stranke na Gorenjskem. Nase mnenje je, da se Grom zaman trudi doseči nekaj, čemur ni kos, pa naj brenci okrog tako dolgo, da bo popolnoma «odbrenčal».

Suplent Remec — popravlja. Uredništvo «Gorenjca» v Kranju! V smislu § 19. tiskovnega zakona izvolite z ozirom na notico «Modernega pedagoga», ponatisnjeno v Vašem listu dne 9. junija 1906, št. 23, natisniti na istem mestu sledeči popravek: Ni res, da sem začel staro gorenjsko prislovico «šiba novo mašo poje» izvajati s takim navdušenjem, da se vsak čas sliši o natrganih ušesih in krvavih nosovih. Ni res, da isto pedagogiko uporabljam tudi pri telovadbi. Kranj, dne 14. junija 1906. Bogumil Remec, c. kr. gimn. suplent. — «Slov. Narod, ki je prejel tudi popravek, poroča: Katoliška pedagogika. Resnici na ljubo treba priznati, da njegov popravek popolnoma odgovarja dejstvom, v kolikor trdi gosp. profesor, da ni

res, da je pričel izvajati staro gorenjsko prislovico «šiba novo mašo poje» s takim navdušenjem, da se sliši vsaki čas o natrganih ušesih in krvavih nosovih. Vendar treba doletni popravek izpopolniti s pozitivno stranjo, katero je gosp. profesor nalašč zamolčal in ki se glasi: «Res pa je, da se ravnam po tej „vsega priporočila vredni“ metodi že od začetka svoje suplentske prakse in da je bilo slišati o natrganih ušesih in krvavih nosovih v Kranju že pred dvema letoma, iz česar je popolnoma jasno, da je Vaše poročilo, kakor bi bil jaz pričel nastopati po tej pedagogični poti šele zadnji čas, popolnoma neresnično.» Pred dvema letoma sem bil namreč sam učencem tega zavoda in tam imel kot tak priliko občevati tudi z učenci nižjih in najnižjih razredov, ki so mi povedali več slučajev, ki popolnoma odgovarjajo «natrganim ušesom in krvavim nosovom». Kako je gospod pedagog napredoval tekom let v ti svoji specialiteti, žalibog nisem imel prilike opazovati in zato vam ne morem povedati, kake uspehe je dosegel na ti svoji poti. Dosti karakteristično je tudi, da ta gospod «poučuje» že tretje leto tudi telovadbo, čeprav ima v tej stroki še nekoliko jasnejše pojme, kakor znani jeseniški kaplan, ki figurira kot načelnik «Orla». Bilo bi želeli, da ustanovijo «Orla» tudi klerikalec kranjskega mesta, kajti za načelnika jim je v osebi gospoda Remeca izvrstno poskrbljeno. Pripomniti treba, da ima kranjska gimnazija zadnje leto supleta, ki je izprašan učitelj telovadbe in priznan strokovnjak, da se pa s telovadbo kljub temu ubija še vedno nestrokovnjak in ubija pri tem tudi telovadbo. To se mi je zdelo potrebno naznaniti vam v prilog resnice, da se končno izpuli tak pedagogičen plevel iz naših šolskih rajev in zato vas tudi prosim, da objavite stvar v svojem cenjenem listu. Da se «Slovenec» poteguje za Remčevo pedagogiko, temu se pač ni čuditi, saj je našim gospodom klerikalcem itak vedno prvo in zadnje prepričevalno sredstvo pest. In v moderni šoli bi imelo biti drugače!?

Danes zvečer koračne vaje «Gorenjskega Sokola» za jutrišnji izlet v Ljubljano.

Vaditeljski zbor.

„Dijaška kuhinja“ v Zvezdi. Odbor tukajšnje dijaške kuhinje priredi dne 8. julija ob 4. popoldne veliko veselico s sodelovanjem čitalniškega pevskega zbora in meščanske godbe kranjske. Častite dame kranjske, pod vodstvom gospe dr. Kušarjeve, so prevzele s požrtvovalnostjo prodajo jedil in pijač po šotorih ter razpečevanje razglednic in cvetk. Razen pevskih in glasbenih točk skrbel bode odbor za plesazeljno mladino, za katero je odločen poseben prostor, dalje za šaljivo pošto i. t. d.; zabave tedaj ne bode primanjkovalo. P. n. občinstva odbor ne bode na nikak način izkoristal, ker cene ne bodo pretirane in vstop je vsakomur dovoljen, kdor plača 20 vin., dijaki plačajo samo 10 vin., vendar se preplačila hvaležno sprejemajo. Ker podpira odbor uboge in nadarjene dijake s cele Gorenjske in ker je v blagajni za letos znaten primanjkljaj, apeliramo na častito meščanstvo naše, na vrle okoličane, posebno pa na rodoljube iz kamniškega, radovljiškega in škofjeloškega okraja, da se te veselice v polnem številu udeležijo in pokažejo, da imajo srce za ubogo dijaštvo in narod svoj, saj nam povsod manjka slovenskega razumnštva. Naj bo ta veselica vseh Gorenjcev, katerim se, kakor čujemo, pridruži veliko število vrlih Ljubljančanov. Natančnejši vspeled naznamo v prihodnjem «Gorenjcu» in po lepakih.

Odbor.

Pešizlet narodne čitalnice v Podbrezje se vrši nepreklicno 1. julija t. l.

Odbor narodne čitalnice v Kranju prosi tem potom se enkrat vse izposojevalce knjig, da blagovole vrtni izposojene knjige do 1. julija t. l. Odhor.

Dosedaj darovanih 15.000 kron za «Narodno in gospodinjstvo solo» v St. Jakobu v Rožu so darovali rodoljubi iz Koroške (obč. St. Jakob v Rožu K 5433-55 + 7734-11 ost. Kor.) = K 13.167-66; Kranjske: (posojilnice K 355- + 429-41 pos. rodolj.) = K 784-41; Primorskega: (posojilnice K 50-82 + 123- pos. rodolj.) = K 173-82; Štajerskega: (posojilnice K 130- + 439-11 pos. rodolj.) = K 569-11; Dunaja (državni poslanci) K 175-; Amerike (katol. duhovnik) K 50-; Češkega (40), z Ruskega (30) in iz Srbskega (10) = K 80-, skupaj 15.000 kron.

Podružnica slovenskega planinskega društva v Kranju naznanja tem potom vsem svojim članom in planinskim prijateljem, da se na dan sv. Petra in Pavla, t. j. 29. junija 1906 ne vrši izlet na Višarje, ampak na Stol. Odhod je dne 28. junija ob 12-34 ali 4-52 za tiste, ki nameravajo prenočevati v Valvazorjevi koči. Odborovi poslanci bodo to storili, ker se ima izvršiti drugega dne komisijski ogled radi «Prešernove koč». Odide se pa tudi lahko ob 10-40 ali 1-44 ponoči. Zaključek izleta je Podbrezje. Odbor toraj vabi na prijazno udeležbo in bodi vsak izletnik prepričan, da bode s pohodom na Stol radi krasnega razgleda zadovoljen. Se enkrat se pa priporoča odhod v četrtek dne 28. junija 1906 popoldne s prvim ali drugim vlakom.

Radovljška podružnica slovenskega planinskega društva priredi dne 29. rožnika t. l. izlet čez Stalež na Babji zob. Izletniki iz Radovljice odhajajo ob 7. uri zjutraj, oni iz Boh. Bele pa ob 8. uri. Ker se bodo pri tej priložnosti razmotrivala vprašanja glede zgradbe nove planinske koč. se prosi za obilno udeležbo posebno iz Bleda in Boh. Bele. Posebna vabila na ta izlet ne bodo izšla.

Prostovoljno gasilno društvo v Begunjah pri Lescah bode obhajalo letos 25letnico svojega obstanka. V ta namen namerava napraviti slavnost dne 5. avgusta t. l. in sicer v večjem obsegu. Zato bode napravilo tudi kegljanje na lepe dobitke. To kegljanje se pa začne že v nedeljo 24. t. m. na vrtu gosp. Iv. Avsenika v Begunjah, na katero se tem potom uljudno vabijo vsi prijatelji kegljanja in podpiratelji gasilnega društva.

Obrtniki in rokodelci. Ker se niso vsi oglasili vajencev za rastavo vajenskih del, katera se priredi na Bledu v Blejskem domu od dne 5. do 19. avgusta t. l., ste naproseni, da prijavite svoje učence za udeležbo na razstavnem odboru, kateri daje potrebna pojasnila. Najboljša dela dobe diplomo in hranilno knjižico do 20 kron ter eventualno povrnitev nastalih stroškov za surovino. Za razstavnem odboru na Bledu meseca junija. Drag. Repe, tajnik; Jakob Peternel, načelnik.

Obračilnica se imenuje na enem koncu zapiti del črev, ki mu Nemci pravijo «Blinddarm». Ker se obračilnica večkrat vname ter to povzroča smrtonovarno bolezen, se taki slučajni često omenjajo v časopisih. A časnikarji vedno pišejo o vnetju slepega črevesa ali slepiča. Ker ne poznajo narodnega imena, pa nemško ime doslovno prevajajo; potem pa narod njih ne razume.

Dve lastnosti, potrebni zdravnikom. Slavni zdravnik Bilrot je rekel nekdanj svojim učencem: «Zdravnik mora imeti pred vsem dve lastnosti, namreč: nobena reč se mu ne sme gnusiti in znati mora opazovati. Poskusite, če imate te dve lastnosti!» Reki pomoči prst v kozarec z gnusno tekočino in ga krepko obližne. Učenci premagajo stud in store ravnotako. Bilrot pa pravi: «Da imate prvo lastnost, ste dokazali, druge pa nimate. Nihče izmed vas namreč ni opazil,

da sem jaz pomočil v tekočino kazalec, obližnil pa sredinec.»

Gospodarstvo.

Tedenski sojem v Kranju dne 18. t. m.
Prignalo se je 153 glave goveje živine, 11 telet, 531 prašičev, hrv. kostrunov 191, — buš. 50 kg pšenice K 8-—, prosa K 6-—, rž, K 7-—, ovsa K 9-—, ajde K 6-—, fižol, ribničan K ——, koks K ——, krompir 2-—.

Listnina upravištva.

Gosp. Franc Barie, Minnesota (Amerika): Naročnina znaša za celo leto K 5-60.

Izjava.

Tem potom izjavljam, da z besedami, ki sem jih govoril v gostilni «Trigl»v, nisem imel niti povoda, niti namena razžaliti gosp. Varška.

F. Šaler.

Danes kres!

Jutri balin!

115

Se priporoča „Kronabirt“.

Lotarijska srečka dne 16. junja t. l.

Gradec: 79 60 29 20 80

Prva zapoved!

Ohranjujte se

in imejte doma vedno Fellerjev lepo dišeči rastlinski esenčni fluid z znamko

Elsa-fluid,

ker isti pri protinastih in skrinastih bolečinah, trganju v udih, bodanju, krčih, bolečinah v rokah, nogah, glavi, zobeh, hrbtu, živcih in mišicah, trganju v tedjih, ispahih, influenci, migreni bitri in sigurno vpliva ter odstrani slabosti, trudnost, vnetja, močen utrip srca, šumenje v ušesih, slabost oči, bolečine v prsih in členih, vročinske prikazni i. t. d.

12 malih ali 6 dvojnih steklenic stane franko 5 kron, 24 malih ali 12 dvojnih steklenic K 8-60, 48 malih ali 24 dvojnih steklenic 16 K in se dobe pri izdelovalcu E. V. Fellerju, lekarnarju v Stubici, Elzin trg št. 202, Hrvaško.

Priporočati je, obenem naročiti Fellerjeve odvajajoče rabarbarjeve kroglice z znamko «ELSAPILLEN», 6 školjke za 4 K: te vplivajo imenitno pri težkočah v želodcu, slabem prebavljanju, slabostih, zaprtosti i. t. d. Pravega balzama je dobiti ne 1, ampak 2 tuceta franko za 5 kron.

Večja tvornica išče spretnega

korespondenta

Zahteve: kristjan, 23—26 let star, samec, popolno znanje **nemškega** in **srbskega** jezika v besedi in v pismu, kakor tudi dobre splošne in trgovske vednosti. Veselje, pridnost in zmožnost za samostojno delo.

Natančne ponudbe s fotografijo in prepisi izpričeval pod **T. F. 2247** na naslov **Rudolf Mosse, Dunaj I.** 110—2

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič

Ljubljana, glavni trg št. 5.

105—3

— Največja in najlepša —

zaloge konfekcij

za gospode in dečke.

Dalje tudi vedno zadnje novosti za dame in deklice **po jako nizkih cenah.**

Leksikon

še dobro ohranjen, se proda po zelo

➔ nizki ceni. ➔ 114-1

Več se zve v upravnistvo «Gorenjca».

Aleksander Ambrožič
urar in trgovec na Bledu

priporoča veliko
zalogo pravih švicar-
skih žepnih ur
različnih znamk

dalje vsakovrstnih stenskih in budilnih
ur, verižic, prstanov, uhanoy i. t. d.,
79-9 vse po najnižjih cenah.

Ugodna prilika!

Samo 3 goldinarje

stane poštna pošiljka brutto 5 kg (50 do 60
kosov), pri izdelovanju neznačno poškodo-
vanega, lepo zbranega, po cvetju dišečega

➔ **toaletnega mila** ➔

(vijolica, španski bezeg, šmarnica, breskveno
cvetje i. t. d.)

Razpošilja proti povzetju podjetje

MANHATTAN 86-6

Budimpešta VIII, Bezerédigasse 3.

Izurjen, samostojen
stavbeni

ključavničarski pomočnik

ki zna tudi kovati vse potrebno, se **takoj**
sprejme.

Plačilni pogoji naj se naslovijo na **G.**
Bathelta v Trzinu. 111-2

Okrajni zastopniki

Izurjene, inteligentne okrajne zastopnike,
ki bi razpečavali oziroma inkasirali, sprejme
takoj svetovna tvrdka stalno in z visoko
provizijo. — Prednost imajo gospodje z malo
kavcijo.

Naslovi: «Svetovna tvrdka», pošta
Kranj. 112-2

Pod to
znamko
je spoznati
prodajalne,

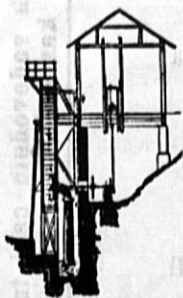
v katerih
se prodajajo
samo Singerjevi
šivalni stroji

Singer Co., ako. druž. za šivalne stroje

33-17

Kranj, glavni trg 192.

G. Tönnies

68-58

tovarna za stroje, železo in kovino-
livarna v **Ljubljani** priporoča
kot posebnost **žage in vse**
stroje za obdelovanje lesa.

Francis-turbine osobito za
žagine naprave zvezane neposredno
z vratilom. Sesalno-genera-
torski plinski motorji, naj-
cenejša gonilna sila 1 do 3 vin.
za konjsko silo in uro.

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 71-35

Ivan Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane

šivalne stroje in kolesa

eniki se dopušljejo na zahtevanje zastoj.

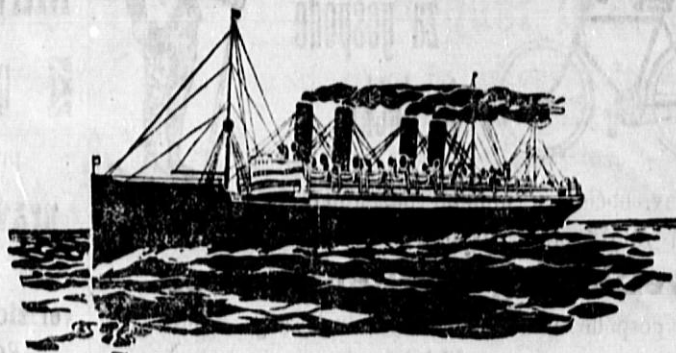

Seydlin

Najbolje za zoba

Dobiva se v lekarni g. K. Sevnika v Kranju

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki
„Severnonemškega Lloyd“
iz Bremena v New-York

s cesarskimi brzoparniki **Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm, Kaiser**
Wilhelm der Grosse. — Prekomorska vožnja traja 5 do 6 dni.
Natančen zanesljiv pouk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega
parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite
v Ljubljani edino le pri

EDVARD TAVČAR-ju v Kolodvorskih ulicah št. 35
nasproti občeznane gostilne «Pri starem Tišlerju».

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa potovanja se tikajoča po-
jasnila točno in brezplačno. Potreba poštena, realna in solidna.

Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Colorabo, Mexiko, Californija, Arizona,
Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington nudi našo društvo posebno ugodno in izvan-
redno ceno čez Galdeston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta, kakor Bra-
zilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd. 186-33

Berite.

Pozor!

'North British and Merkantile' Zavarovalna družba proti ognju.

Ustanovljena leta 1809.

Skupna zavarovalna varščina znaša nad 524 milijonov kron v zlatu.

Zavarovalna varščina zavarovalnine proti ognju znaša 201 milijon kron v zlatu.

Ta zavarovalna družba proti ognju je najbogatejša in najstarejša v Avstriji, je najvišje koncesionirana, je odgovorna avstrijski sodni oblasti in se kosa z vsako slično domačo zavarovalnico.

Zavaruje se lahko pod najugodnejšimi pogoji

škoda, povzročena po ognju in strelji

na poslopih, premakljivem blagu in vsakovrstni zalogi, zavarujejo se lahko travniški in poljski pridelki, dalje celo živina, ki je morda na paši od strele zadeta. Zavarovalščina je taka, da z ozirom na nizko ceno ne zaostaja za nobeno še tako solidno zavarovalnico.

Nastala škoda se hitro pregleda in takoj izplača.

Razna pojasnila daje in zavarovalne pogodbe sklepa v vsakem večjem okraju obstoječa agentura, pred vsem pa

generalna agentura v Gradcu, Radetzkyjeva ulica št. 6.

218-97

Najcenejša in največja domača
eksportna tvrdka.

Raspošiljanje švicarskih ur na
vse kraje sveta!

Urar in trgovec

H. Suttner v Kranju

priporoča svojo izborna zalogo najfinjših natančnih švicarskih ur, kakor najbolj slovečih znamk Šafhausen, Omega, Roskopf, Urania i. t. d.

Zlatnine in srebrnine, kakor nakraske, verižice, uhani, prstani, obeski i. t. d. najfinejšega izdelka po najnižjih cenah. — **Dokaz, da je moje blago zares fino in ceno, je to, da ga raspošiljam po celem svetu in imam odjemalce tudi urarje in zlatarje glavnih mest.**

Ravno je izšel najnovejši veliki cenik, kateri se pošlje zastoj in poštine prosto.

Moške ure, 2 tretjini naravne velikosti.

Št. 502. Nikelna-ta aukerremontoar-Roskopf, trpežno koleseje, gld. 245, enaka iz pravega srebra gld. 395, ista z dvojnatinim tršim srebrnim močnim pokrovom gl. 650 in naprej.

Št. 506. Prava srebrna eilnderremontoar, trpežno koleseje in močni pokrovi, gld. 485, ista z dobrim ankerkolesjem gld. 595 in naprej.

114-50

Tapetnik in preprogar Drag. Puc

Ljubljana, Dunajska cesta 18

Izvršuje vsa tapetniška dela ter ima v zalogi tudi vse predmete te stroke lastnega izdelka. Vodja podružnične zaloge pohištva prve kranjske mizarne zadruge v Št. Vidu nad Ljubljano.

Odlikovan z zlato svetinjo in častnim križcem v Parizu dne 28. februarja 1904. 72-97

JOS. WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA,

Slomškove ulice št. 4.

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko inženjersko podjetje.

Žično omrežje na stroj, ograje na mirdvoru, obmejno omrežje, večna vrata, balkoni, verande, stolpne kriše, štedilnike itd.

Specijaliteta: 73-49

valjični zastori (Rollbalken).

Večkrat premirano!

Glinaste peči

štedilnike, banje za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in druge glinaste izdelke v vseh barvah, trpežne in ceno priporoča 98-50.

Avgust Dreise

prva in največja tovarna
peči in glinastih izdelkov
v Ljubljani.

MEMBRE DE JURY HORS CONCOURS

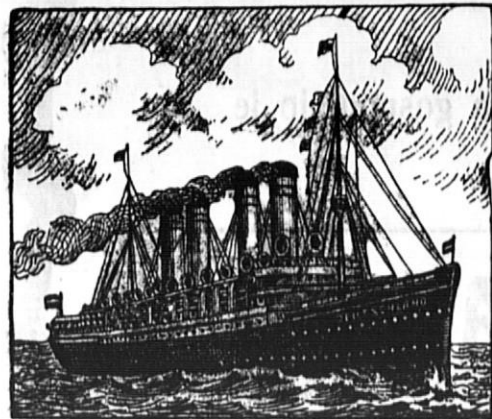
Zobo- tehnični atelje Oton Seydl

pri g. dr. E. Globočniku
v Kranju

Zobovja, tudi ne da bi se odstranile korenine, z ali brez nebane plošče, iz kavčuka kakor tudi zlata, dalje vrvnalnice in obturatorji se izvršujejo po najnovejših metodah. 100-4

Plombe v zlatu, porcelanu, amalgamu in oementu kakor tudi vse zobozdravniške operacije izvršuje tu specijalist.

Odprto vsako nedeljo od 8. do 6. ure.

Izvrstna prilika potovanja v

Ameriko je danes čez

Hamburg

z najnovejšima parobrodoma, s katerima je sigurnost vožnje najpopolnejša ter zibanje parobroda skoraj popolnoma preprečeno. Še več povedo številke obsežnosti novih parnikov, katera se imenujeta:

prvi: Amerika 690 čevljev dolg, 74 širok, 53 glob., nosi 22.250 ton,

drugi: Kaiserin Augusta Viktoria nosi 25.000 ton, ter vsaki še enkrat večji

kakor danes veliki parniki, ki obsegajo samo po 8.—12.000 ton. — Vožnja preko oceana traja samo 7 dni. Potniki odhajajo v ponedeljek, torek in četrtek vsakega tedna iz Ljubljane. — Na željo pošilja natančni pouk brezplačno zaslopnik Hamburg - Amerika Linie

Fr. Seunig, Ljubljana, Kolodvorske ulice št. 28.

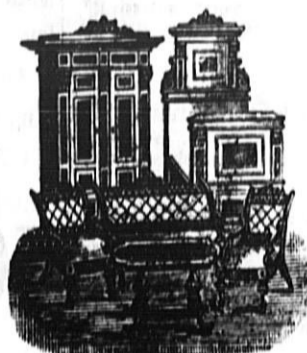
Ljubljana (Kolizej) **R. LANG** na Marije Terezije cesti

Zalagatelj društva c. kr. avstrijskih državnih uradnikov.

Bogata zaloga pohištva vsake vrste v vseh cenah. Ogledala, slike v vseh velikostih.

Popolna oprava za vile. Špeciálniteta: Gostilniški stoli.

Modroci iz zlónatega omrežja, afričanske trave ali žimo, prve vrste vedno v zalogi.

184-51

Pohištvo iz železa, otroške postelje in vozički po vsaki ceni.

Čudovito poceni za hotele, vile in za letovišča 52 glđ.

Za spalno sobo od 180 glđ. naprej. Divan z okraski.

Špeciálniteta v nevestnih balah. Veliki prostori, prtično in v i. nadstropju.

Oprave za jedilno sobo, salona, pred-sobe, cele garniture.

Za sobo; postelja, nočna omarica, o-mivalna miza, obešalniki, miza, stensko ogledalo.

Vizitnice in kuverte po najnižjih cenah.
Jv. Pr. Lampret, tiskarna v Kranju.

Dobrota za

zdrave in bolne

kakor tudi važno hranilno sredstvo za gospodinjo je

„Ceres“ - jedilna mast

iz najboljših kokosovih orehov.

5a 66-4

